

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Васил Гуляшки

Институт по информационни и комуникационни технологии –БАН
за дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“
по професионално направление 4.6 „Информатика и компютърни науки“ по докторска
програма: „Информатика“

Относно: Дисертационен труд на Ясен Руменов Митев на тема: “МОДЕЛИ И МЕТОДИ ЗА ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЦЕСИ В ИНФРАСТРУКТУРНАТА БИБЛИОТЕКА ЗА ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ (Information Technology Infrastructure Library)”

Със заповед № 65/08.03.2024 г. на директора на ИИКТ-БАН – чл. кор. д.м.н. Светозар Маргенов - във връзка с процедурата за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 4.6 „Информатика и компютърни науки“ по докторска програма: „Информатика“ от Ясен Руменов Митев с дисертация на тема „Модели и методи за вземане на решения за управление на процеси в инфраструктурната библиотека за информационни технологии (Information Technology Infrastructure Library)“ съм включен в състава на Научното жури.

Като член на научното жури съм получил:

1. Дисертация за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на български език.
2. Автореферат на български език.
3. Автореферат на английски език.
4. Справка за изпълнението на минималните национални изисквания.

При оценката на дисертационния труд, определящи са условията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), ППЗРАСРБ (Постановление No. 26 от 13 февруари 2019 г.) и Правилника на ИИКТ-БАН за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България.

1. Съгласно чл. 27 (1) от ЗРАСРБ "дисертационният труд трябва да съдържа научни или научноприложни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Дисертационният труд трябва да показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по съответната специалност и способности за самостоятелни научни изследвания".
2. Според чл. 27 (2) от ЗРАСРБ дисертационният труд трябва да бъде представен във вид и обем, съответстващи на специфичните изисквания на първичното звено. Дисертационният труд трябва да съдържа: заглавна страница; съдържание; увод; изложение; заключение – резюме на получените резултати с декларация за оригиналност; библиография.

Научен ръководител на дисертацията е доц. д-р Леонид Михайлов Кирилов.

Актуалност на темата

Темата на дисертацията е много актуална. С развитието на информационните технологии и навлизането на дигитализацията в практиката все повече организации инвестират усилия за внедряването на системи за управление на качеството, оптимизиране на процесите на работа и производство, внедряване на електронни технологии за повишаване на производителността и качеството. Внедряването на такива системи за управление е сложен процес. Той отнема значително време, средства и отдаденост от всички звена на организацията. За да е успешен подобен проект е нужно промените да бъдат извършени съгласувано във всички дирекции, като тези процеси засягат използването на различни инструменти, процеса на работа, както и културата на дирекцията. Необходимо е прилагането на формални методи и методологии за вземане на решения, които да улеснят организацията в решаването на тези задачи. Неоспорима е нуждата от наемането на външни консултанти и разработването и/или използването на структурирани методи и системи за вземане на решения.

ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертационният труд е в обем от 172 стр. с 10 таблици, 17 фигури и включва: увод, четири глави, заключение. приноси, декларация за оригиналност, списък с публикации по темата на дисертацията и библиография от 124 източника.

Целта на дисертационния труд е да се разработят и приложат формални модели и методи за подпомагане вземането на решения при прилагането на структурната библиотека ITIL (Information Technologies Infrastructure Library), на различни нейни етапи в големи организации – първоначално внедряване, специфики при реализиране на конкретни услуги, стиковане с други инфраструктурни рамки. За постигане на тази цел са формулирани следните задачи:

1) Създаване на модели и методи за вземане на решения за оценка и внедряване на структурната рамка ITIL в големи организации.

2) Създаване на модели и методи за вземане на решения за оценка на внедряването, качеството и производителността и свързаните с тях ключови индикатори за производителност (KPI – Key Performance Indicators) при процесите за управление на услугите, свързани с ИТ в организацията.

3) Създаване на оперативен модел и метод за интеграция на установените най-широко използвани рамки за управление на услугите, свързани с ИТ в организацията и рамките за управление на информационната архитектурна среда: ITIL (Information Technologies Infrastructure Library) и TOGAF (The Open Group Architecture Framework). Целта е стиковане на логически свързаните елементи от рамките (процеси, операции и роли), както и обединяване на припокриващите се елементи (процеси, операции и роли).

Формулираните цел и задачи имат научен и научно-приложен потенциал за изследвания и приложение в областта на организацията и управлението на информационните процеси.

По дисертационния труд са представени 3 публикации, които са в съавторство. Две от тях са публикувани в научни списания, като едното списание е с импакт-фактор, а една от статиите е в сборник с трудове на международна научна конференция. Всичките статии носят точки и надвишават прага на националните минимални изисквания. Представените публикации дават основание да се приеме, че изследването има необходимата публичност. Забелязани са 8 цитирания. Докторантът има забелязани и

други 5 цитирания на статии, които не са включени в списъка с публикации по дисертацията, но са трудове в същата област на научни изследвания.

ПРИНОСИ

Получените резултати накратко могат да се систематизират в следните приноси:

Научни приноси:

1) Направен е анализ на структурната ИТ библиотека ITIL и свързаните с нея задачи, на нейната значимост и внедряване в организациите и на мястото на методите за вземане на решения в целия този процес.

2) Предложен е структурен процесно-ориентиран метод за интегриране на ITIL. Методът не изисква познания или опит по внедряване на рамки за управление.

3) Предложени са модел и метод за групово вземане на решения при първоначално внедряване на структурната библиотека/рамка ITIL в големи организации. Моделът е във вид на двумерна матрица. В него отделните компоненти на ITIL са представени като низ от двоични променливи. Групата експерти представя индивидуални оценки при избрана скала за всяка компонента на библиотеката. Методът се основава на медианната оценка на оценките на отделните експерти.

4) Следвайки принципите на ITIL е предложен изчерпателен набор от 18 критерия (Key Performance Indicators – KPI), обединени в 5 групи за оценка внедряването, качеството и производителността на услугата „електронна поща“. Предложен е модел за групово вземане на решения за внедряване на услугата „електронна поща“ в организациите.

5) Предложени са оперативен модел и метод за интеграция на двете рамки ITIL и TOGAF при тяхното съвместно използване в организациите. В моделът са използвани версия v.3 на ITIL и версия v.9.1 на TOGAF. Методът е двуетапен. На първи етап се идентифицират допирните точки на двете рамки на ниво на процес. На втори етап се прави комуникацията в допирните точки на ниво роля.

Научно-приложни приноси:

6) Предложено е решаване на модела за групово вземане на решения за внедряване на услугата „електронна поща“ в организациите с помощта на user-friendly статистически метод, разработен от Don(ald) Krapohl, 2010, USA.

7) Методът за комуникация при стиковката на библиотеките ITIL-TOGAF е реализиран/демонстриран за първа допирна точка от първо ниво – Preliminary phase (TOGAF) – Service strategy (ITIL) при 6 роли от страна на ITIL (допирни точки от 2-ро ниво) и 9 роли (допирни точки от 2-ро ниво) от страна на TOGAF. Задълженията на отделните роли се разпределят за изпълнение през ITIL или TOGAF чрез таблица на отговорностите RACI (Responsible, Accountable, Consulted, Informed).

8) Предложените модел и метод за първоначално внедряване на ITIL в организация са демонстрирани на реален пример за модернизирание на ИТ услугите в голяма дистрибуторска компания на лекарства от Великобритания (Case study), в която докторантът е взел участие в рамките на тежен поръчков проект от страна на Хюлет-Пакард (Център за услуги), България.

9) Предложеният модел и набор от критерии за внедряване и управление на услугата „електронна поща“ са демонстрирани на реален пример за голяма образователна

организация (Case study) при зададени набор от изисквания в рамките на проект, изпълнен от Хюлет-Пакард, България (Център за услуги), в който докторантът е взел участие.

Може да се приеме, че представените резултати в достатъчна степен покриват обхвата на поставените цел и задачи.

Авторефератът на български език е в обем 55 стр. и представя дисертационния труд.
Авторефератът на английски език е в обем 51 стр. и представя дисертационния труд.

КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ

1) Приносите са твърде много на брой (9). Биха могли да се формулират по-стегнато и да бъдат обединени в по-малък брой.

2) В Четвърта глава на дисертацията част от термините и подзаглавията не са преведени от английски на български. Съответните таблици също не са преведени на български.

3) В дисертацията и в автореферата на български език са забелязани някои правописни грешки, както и граматични грешки като използването на пълен и кратък член. Тези грешки биха могли да се избегнат.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА КОМПЛЕКСНА ОЦЕНКА

Направените критични бележки са предимно технически и не омаловажават научните и научно-приложните приноси постигнати от докторанта. Считаю, че представеният дисертационен труд **отговаря** на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България. Постигнатите резултати ми дават основание да предложа на уважаемото Научно жури да присъди на **Ясен Митев** образователната и научна степен „Доктор” в професионално направление – 4.6 „Информатика и компютърни науки” по докторска програма: „Информатика”.

30.04.2024 г.
гр. София

.....
/проф

На основание

ЗЗЛД